

ἐσφηνώσα την Γαλλίαν εἰς ἀδιάρρηκτον πανοπλίαν; Διότι εἶναι ἀνάγκη εἰς ν' ἀγρυπνῇ ὑπὲρ ὅλων, διότι ἐγνώρισα τὸν κίνδυνον καὶ ἡλείφθην νὰ τὸν ἀποκρούσω. Ὡς εἰς μόνος διέπει την ἁρμονίαν τῆς πλάσεως, ὡς ἐκάστου κράτους πρέπει εἰς μόνος νὰ ἄρχῃ. . .

Ὁ Ναπολέων διεκόντη, ζήτην πῶς νὰ στρέψῃ τὴν φράσιν του, διότι συνηθάνθη ὅτι τὸ φυσικὸν αὐτῆς συμπλήρωμα ἀπεκάλυπτεν αὐτὸ ἐκεῖνο, ὃ προσεπάθει αὐτὸς νὰ κρύψῃ, ὅλον τὸ ἀχανὲς βάθος τῆς φιλοδοξίας του.

— Οὕτω τῆς Εὐρώπης πρέπει νὰ ἄρχῃ μόνος ὁ Ναπολέων! ἐπρόσθετεν ὁ Μεττερνίχος ἀπαρτίζων τὴν ἰδέαν του.

— Νὰ προμάχῃται, νὰ προκινδυνεύῃ, ἔσπευσε νὰ εἰπῇ ὁ Αὐτοκράτωρ. Τίς δύναται ἄλλος νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἰδέαν μου μᾶλλον ἀπὸ σέ, τὸν σῶζοντα τὴν Γερμανίαν ἀπὸ τὴν λύμην τῶν ὀχλαγωγικῶν ἐταιριῶν; ἐπρόσθετεν ὁ υἱὸς τῆς δημοκρατίας. — Θέλετε εἰρήνην; θέσαιέ την ὑπὸ τὴν φρουρὰν τοῦ ξίφους μου, γνωστοῦ καὶ εἰς σὰς καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην.

— Ἡ γνώμη τῆς αὐλῆς μου, ἀπεκρίθη ὁ Μεττερνίχος μὲ τόνον ἀποδεικνύοντα ὅτι σκοπὸν δὲν εἶχε νὰ παρατείνῃ τὴν συζήτησιν, — εἶναι ὅτι ἡ εἰρήνη θέλει τηρηθῇ ἀσφαλέστερον καὶ ἀξιοπρεπέστερον ὑπὸ τὴν κοινὴν ἐγγύησιν αὐτῶν ἐκείνων οὓς ἐνδιαφέρει. Οἱ δὲ ὅροι αὐτῆς εἰσὶν ἐκεῖνοι, οὓς ἤδη ἐξεθέμην εἰς τὴν Ὑ. Μ.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐκλινεν ὡς ζητῶν τὴν ἄδειαν νὰ ἀπέλθῃ.

— Σκέφθητι, Μεττερνίχε, τῷ εἶπεν ὁ Ναπολέων ἀποχαιρειτῶν αὐτὸν, ποῦ εἶναι οἱ ἀληθεῖς σὰς ἐχθροὶ καὶ τίς εἶναι ὁ φυσικὸς σύμμαχος σὰς. Ἄλλως τε, ἐπρόσθεσε, λαμβάνων τὴν χειρὰ του, ἡ Ἰλλυρία δὲν εἶναι ἡ τελευταία μου λέξις, καὶ δυνάμεθα καὶ εἰς καλλητέρας νὰ συγκατανεύσωμεν συμφωνίας.

Ἡ συνέντευξις αὕτη μετέβαλε τῆς Εὐρώπης τὴν τύχην. Ὁ Μεττερνίχος ἀνεχώρησε πεπεισμένος ὅτι τὸν Ναπολέοντα μόνῃ ἡ βία ἤθελε μεταπειθεῖ εἰς τὰς περὶ ἔθνικης ἐσότητος καὶ ἰσορροπίας ἰδέας, καὶ ἤθελε δαμάσει τὴν ἐσέτι ἀπληροτὸν φιλαρχίαν του. Ἐκτοτε ἡ Αὐστρία ἐρρίφθη ἀπαρακαλύπτως εἰς τὴν μετὰ τῆς Ἀγγλίας, Πρωσίας καὶ Ῥωσίας συμμαχίαν, ἥτις, ἀφ' οὗ ὁ Ναπολέων ἐκάλυψε τὴν πτώσιν του ὑπὸ τὰς ἐφημέρους δάφνας τῆς Δρέσδης, ἐνίκησεν ἐν Λειψίᾳ, καὶ τέλος ἐκυρίευσεν τὰ Παρίσια, καὶ ἔθεσεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Εὐρώπης τὸν χλευαστικὸν καὶ ἀκάνθινον στέφανον βασιλείως τῆς Ἑλλάδας. Ὁ Μεττερνίχος, συνεπῆς πρὸς τὰς περὶ ἰσορροπίας ἀρχάς του, ἤθελε τὴν Γαλλίαν περιωρισμένην, ἀλλὰ δὲν ἤθελε τὴν καταστροφὴν τῆς. Ὡς ὅμως τῷ προσεῖπεν ὁ Ναπολέων, οἱ καιροὶ ἦσαν ἤδη αὐτοῦ ἰσχυρότεροι, αἱ περιστάσεις τὸν διέφευγον, καὶ ἡ διδούσα ἤδη τὴν ὥσιν εἰς τὰ πράγματα ἦν ἡ Ῥωσία.

Εἰς τὴν ἐκατοντῆμερον τοῦ Ναπολέοντος ἐπάνοδο, ὁ Μεττερνίχος, θεωρῶν ὡς κοινὴν συμφορὰν πᾶσαν νέαν συνταράξιν τῆς ἡδὴ εἰρηνευομένης Εὐρώπης, ἐν ἣ κατώρθωτο νὰ δώσῃ πρωτίστην θέσιν εἰς τὴν Αὐστρίαν, ἐγένετο ὁ μοχλὸς τοῦ εὐρωπαϊκοῦ συναττισμοῦ κατὰ τοῦ ἐπανελθόντος.

Ἡ δ' ἐκτοτε πολιτεία τοῦ κόμητος Μεττερνίχου, τιμηθέντος ἀπὸ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Αὐτοκράτορος μὲ τίτλον πρίγκιπος, ἀπέδλεπεν ὅλην εἰς τὸ νὰ διατηρήσῃ τὴν Αὐστρίαν εἰς τὴν περιόπην εἰς ἣν τὴν ἀνήγειρεν.

Ἀφ' οὗ δ' ὁ πρωταγωνιστὴς τοῦ 19 αἰῶνος ἀπεσύρθη ἀπὸ τὸ πολιτικὸν θέατρον, ἡ κυριωτέρα του φροντίς ὑπῆρξε ν' ἀνυψῶσιν τὴν πατρίδα του εἰς πρωτίστην γερμανικὴν δύναμιν, καὶ τοῦτο κατώρθωσεν ἐπιφυλάξας αὐ-

τῇ τὴν ἐπισημοτέραν θέσιν ἐν τῇ γερμανικῇ διαίτη, ἣν ὠργάνισε συμφώνως μετὰ τῆς Πρωσίας. Συγχρόνως δὲ ἀνέλαβε τὸν δυσχερῆ ἀγῶνα κατὰ τῶν μυστικῶν ἐταιριῶν, αἵτινες, ὡς τελευταῖον ἀτήχημα τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, ὠργανίζοντο καὶ ἐν Γερμανίᾳ πανταχοῦ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, ἀπειλοῦσαι τὴν ἡτυχίαν τῆς Εὐρώπης, καὶ μάλιστα τὴν ἀσφάλειαν τῆς Αὐστρίας. Ὅτε δ' ἐξεβράγχῃ ἡ Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις, ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Αὐστρίας τὴν ἐνόμισε κλάδον τοῦ Ἰταλικοῦ καρβοναρισμοῦ, ἡ ὑποκίνησιν τῆς Ῥωσίας, καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἐπολέμησεν. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, μεταπεισθεὶς περὶ τοῦ χαρακτήρος τῆς, εἶπε τὸν βαθὺν ἐκείνου λόγον, ὅτι « αἱ Εὐρωπαϊκαὶ δυνάμεις, ὑπὲρ ἑαυτῶν σκεπτόμεναι, χρεωστοῦσι τὴν Ἑλλάδα ἢ νὰ τὴν καταστρέψωσιν, ἢ νὰ τὴν καταστήσωσιν ὅ,τι μεγίστην. »

Α. Π. Ρ.

ΒΡΟΥΤΟΣ ΚΟΥΡΤΕΡΡΟΣ

Ζητῶν ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει.

Ὁ Κύριος Βρεῦτος Κουρτέρρος, υἱὸς Γάλλου βιομηχάνου, ἐξῆλθε τῆς φιλοσοφικῆς τῶν Παρισίων σχολῆς, λαβὼν ὅλας τὰς σφαῖρας λευκάς, μαθὼν πολλὰ περὶ Καρτεσιῦ καὶ τῶν ἀγκύλων ἀτόμων, ἀλλὰ μαθὼν συγχρόνως τὸ περιφρονῇ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρὸς του, νὰ δυσπιστῇ πρὸς τὴν ὀρθοκρίαν τοῦ ἔθνους του, ν' ἀποστρέφεται τὴν κυβέρνησιν τῆς πατρίδος του. Ἐφάμιλλος τοῦ ἀρχαίου τοῦ ὁμωνύμου, δὲν ὑπέφερε Καίσαρα εἰς τὸ Καπιτώλιον, καὶ εἰς τὰς πολιτικὰς του ἐκστάσεις τῷ ἐπεφοίτων ὀνειροπολήματα δημοκρατικά. Καὶ τῷ ἐπῆλθε μὲν πολυλάκεις ἡ ἰδέα νὰ δοικράτῃ μετὰ τινων δημοτικῶν του τὴν ἐπὶ τῆς Γαλλίας ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν του, ἀλλ' ἡ ἐπαγρύπνησις τῆς ἀστυνομίας τὸν ἐστενοχώρει, καὶ ἡ τύχη τοῦ Φιέσκη καὶ τῶν ὁμοτέχων του ἐνάρκωσε τὴν δραστηριότητά του.

Προκρίνων λοιπὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ διὰ παντὸς τὴν γῆν ὅπου ἄρχουσι βασιλεῖς, καὶ ἀπελπισθεὶς πλέον νὰ ἰδῇ τὴν δημοκρατίαν πρὸς αὐτὸν ἐρχομένην, ἀπεφάσισε νὰ ἀπέλθῃ αὐτὸς πρὸς ἐκείνην. Ἐμύσθωσεν ἐπομένως ταχυδρομικὴν ἄμαξαν, καὶ ἐκράξεν « Ἀμαξήλατα, πρὸς τὸ Σὰν Μαρίνον! »

Μεθ' ὁδοιπορίαν τινῶν ἡμερῶν εἶχεν ἤδη πρὸ ὀθαλμῶν τὴν ἀπότομον πέτραν ἐφ' ἧς ἐπικάθηται ἡ εὐδαίμων δημοκρατία. Εἰς τοὺς πρόποδας αὐτῆς, ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ κράτους, ἔκειτο ξενοδοχεῖον μικρόν. Εἰς τοῦτο εἰσῆλθεν ὁ Βρεῦτος διὰ τῆς ὁπισθίας πύλης πρὶν ἀναβῇ τὴν τραχείαν ὁδὸν, ἐν ᾗ συγχρόνως ἄλλος ὁδοιπóρος, καταβάς αὐτὴν, εἰσῆρχετο διὰ τῆς ἐμπροσθίας. Μετ' ὀλίγων ἐγνωρίσθησαν ἀμοιβαίως. « Ἀνέρχομαι εἰς Σὰν Μαρίνον, εἶπεν ὁ Κουρτέρρος. » — « Ἐκείθεν κατέρχομαι » ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος, καὶ ὁμιλητικὸς ὢν ὡς πᾶς Ἰταλὸς, ἠθέλησε νὰ εἰπῇ καὶ διατὶ κατέρχεται.

— Ὁ πατήρ μου, εἶπε, κατατρεχθεὶς εἰς Πισάρον, τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του, ἣν βλέπει ἐνταῦθεν, κατέρυγε πρὸ χρόνων πολλῶν εἰς Σὰν Μαρίνον, ὅπου καὶ ἐγεννήθη. Καὶ πῶς μὲν ἐκεῖνος ἔζησεν ἀγνοῶ, ἐγὼ δὲ ἠξέσῳ ὅτι ἐκινδύνευσεν ν' ἀποθάνῃ. Ἐδῶ οἱ εὐγενεῖς, δηλαδὴ εἴκοσι ἢ τριάνοντα λιμώτοντες πτωχαλαζόντες, περιφρονοῦσι τὸν ὄχλον καὶ τὸν γυμνώνουσιν. Ὁ ὄχλος, δηλαδὴ δια-

κόσιοι ἢ τριακόσιοι γεωργοὶ ἀρωτριῶντες τοὺς λίθους, ἔρπουσιν ὑπὸ τοὺς εὐγενεῖς καὶ τοὺς ἀποστρέφονται, καὶ τὴν δημοκρατίαν διασχίζουσι τρία ἢ τέσσαρα κόμματα, μέχρι θανάτου μισούμενα, κινούμενα ἀπὸ φιλοδόξους ἢ ἀπλήστους δημαγωγίσκους, καὶ ἀλλήλως καταστρεφόμενα εἰς ἀδιάκοπον πάλιν. Ἐπεκαλέσθη ἰσότητα δικαιωμάτων μὲ τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως, μοὶ τὴν ἡρνήθησαν, διότι δὲν ἤμην εὐγενής. ἩΘέλῃσα νὰ ἐπιχειρισθῶ μικρὰν βιομηχανίαν ἐπικερδῇ μὲ κατέτρεξαν, διότι μὲ λέγουσι ξένον, καὶ διότι μὲ ὑπέβλεπον ὅλα τὰ κόμματα ὡς μὴ ἀνήκοντα εἰς κἄν ἐξ αὐτῶν. Πρὸς ἀσφάλειάν μου προσηλῶθην εἰς ἓν κόμμα τότε, ἐκέρδισα τὴν ἐμπιστοσύνην του, καὶ ἔλαβον τὰς ψήφους αὐτοῦ διὰ θέσιν ἀγορανόμου. Ἄλλ' οἱ ἀντίπαλοι ὑπερίσχυσαν, ὥρμησαν νὰ καύσουν τὴν εἰκίαν μου, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ γίνω ὁ ἴδιος τῆς πάλης τὸ θῦμα. Τότε ἔρριψα λίθον ὀπίσω μου, καὶ ἀναχωρῶ πρὸς μέρη ὅπου χεῖρ ἰσχυρὰ νὰ προστατεύῃ τὸν ἀσθενῆ κατὰ τῆς τῶν προϋχόντων ὕβρεως καὶ πλεονεξίας, νὰ περιστέλλῃ τὴν αὐθάδειαν τῶν μικροφιλοδόξων καὶ νὰ χαλιναγωγῇ τὴν λύσσαν τῶν φατριῶν ἀναχωρῶ νὰ ζήσω εἰς μέρη βασιλεύμενα.

Ὁ Βροῦτος ἐξῆλθε διὰ τῆς πύλης, δι' ἧς εἶχεν εἰσελθεῖ, ἀνέβη εἰς τὴν ἄμαξάν του, καὶ καθ' ἑαυτὸν μὲν εἶπεν· Αἱ βασιλεῖαι καταπίσεις τοῦ ἐνός, αἱ δημοκρατίαι καταπίσεις τῶν πολλῶν. Ποῦ νὰ στρέψω τὰ βήματά μου; Εἰς τὰς τρυφερὰς καρδίας ὁ Θεὸς ἐνεφύτευσε αἰσθήματα πραότητος, εὐθυδικίας, ἐλέους. Τὰς γυναῖκας ἔθεσεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ φέ-

ρῳσιν εἰς αὐτὴν τὴν θεῖαν του εὐλογίαν. Ἀγῶμεν ὅπου κυβερνώσι γυναῖκες. — Καὶ εἰς τὸν ἄμαξήλατον του εἶπεν· Εἰς τὴν Ἰσπανίαν!

Μόλις ἐπάτησε τὰ Ἰβηρικά χρώματα, καὶ εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ πρώτου χωρίου τῶν Πυρηναίων ἀπῆντησε μεγάλην συρροὴν ἀνθρώπων, καὶ ἐν τῇ μέσῃ στρατιωτικὴν παράταξιν. Χαρεῖς δὲ μεγάλως ὅτι ἔφθασεν εἰς στιγμὴν τόσον κατάλληλον, ἔσπευσε νὰ ἰδῇ τὴν ἐπιθεώρησιν. Ἀντικρὺ τῶν ὀπλαιοκούντων στρατιωτῶν, ἵστατο εἰς λόχος φέρων μὲν στολὴν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὅπλα, νεοσυλλέκτων βεβαίως, ὡς διεννόησε. Τοὺς πρώτους διώκει ἀξιωματικὸς νέος καὶ χαριέστατος, καὶ ὁ Κουρτέβρος εὗρισκε φυσικώτατον ὅτι ὑπὸ γυναικεῖον σκῆπτρον ἐπεκράτει ἡ χάρις. Ἄλλ' ὁ ἀξιωματικὸς μὲ φωνὴν γλυκεῖαν καὶ καθαρὰν ἐπρόσταξε: Φέρετε Ὁ! — Σκοπεύσατε! — Πῦρ! — καὶ τὰ τάγματα ἐπυροβόλησαν μ' ἀκατανόητον ἐνότητα καὶ ἀκρίβειαν, καὶ οἱ ἀντικρὺς ἱστάμενοι ἀσπλοι, ἔστρωσαν διὰ μιᾶς τὸ ἔδαφος μὲ τὰ πτώματά των. Ὁ Βροῦτος ἔφριξε μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστέων, καὶ ἔμαθεν ὅτι οἱ πυροβολήσαντες ἦσαν Μοδεράδος, οἱ δὲ καταπυροβοληθέντες ὁπαδοὶ Ἰούντας καρλικῆς, συλληφθέντες εἰς πόλιν παραδοθεῖσαν.

Τὰ τοιαῦτα προοίμια τῇ ἐνέπνευσαν ἐμβριθεῖς διασταγμούς· ἀλλ' ἠθέλησε νὰ μὴ κρίνῃ μόνον ἐκ προοιμίων, καὶ ἐπροχώρησε. Διοδεύων δὲ παρὰ τὰ γαλλικὰ σύνορα διὰ δάσους πυκνοῦ πλησίον τῆς Παμπελούνης, ἀπῆντησεν ἐμπρὸς του συνοδείαν ἱππέων, οἵτινες ὠδαιπόρουν ὡς κρυπτόμενοι, καὶ μετὰ πολ-

λῆς περισκέψεως. Μεταξὺ δ' αὐτῶν ἱππευσε καὶ κυρία ἡλικίας ὠρίμου, διατηροῦσα ὅμως ἀκόμη ἀξιδόλογα λείψανα καλλονῆς, ἐν ᾗ συνεκρινάτο ἐξαιτίας μεγαλοπρέπεια μετὰ χάριτος. Ἐπειδὴ δ' ὁ Κουρτέβρος οὐδ' ἐκ γενετῆς, οὐδ' ἐξ ἀνατροφῆς ἦν ἀντιπαθὴς πρὸς τὸ γυναικεῖον κάλλος, μαθὼν ὅτι ἡ συνοδεία αὐτῇ ἦν ἡ τοῦ Ἀδν καὶ τῆς Δόνας Μυνδῆ, καὶ ὅτι τελικὸς σκοπὸς τῆς ὁδοιπορίας τῆς ἦν ἡ Μαδρίτη, τὴν παρηκολούθησεν ἐπὶ τῆς ἡμίονου του καὶ περιέργως ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῆς Κυρίας τίς εἶναι καὶ ποῦ ἀπέρχεται, ἀπῆντησεν ὅτι εἶναι Γάλλος, καὶ ὅτι πλήρης ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὰς χαριεστάτας αὐτῶν Μεγαλειότητας, τὴν Δόναν Ἰσαβέλλαν, βασίλισσαν τῆς Ἰσπανίας, καὶ τὴν Δόναν Μαρίαν Χριστινάν, τὴν μητέρα τῆς, ἤρχετο νὰ ταῖς προσφέρῃ τὸν βραχίονά του καὶ τὴν καρδίαν του.

Ἡ ἀπόκρισις αὐτῇ ἐφάνη ὅτι εὐηρέστησε, διότι ἡ Δόνα Μυνδῆ τῷ ἐπέτρεψε νὰ τὴν συνοδεύσῃ. Ἐνίοτε ἐκ τῶν σκοτεινότερων μερῶν τοῦ δάσους ἐξήρχοντο ἄνδρες ἑνοπλοὶ, καὶ μυστηριωδῶς προσήρχοντο εἰς τὴν συνοδείαν. Ἄλλ' αἰφνης μακρόθεν ἐφάνη ἀπόσπασμα φορῶν στολὴν τῆς γραμμῆς. Ἡ συνοδεία συνεταράχθη, καὶ ἡ Δόνα

MARIA XPHSTINA.

Μυνόζ στρεφόμενη πρὸς τοὺς ὁπαδούς της· — Κύριοι, εἶπεν, ἀνεκαλύφθημεν ἀνάγκη νὰ πολεμήσωμεν. Ὅστις πιστὸς εἰς τὴν Δόναν Ἰσαβέλλαν καὶ εἰς τὴν Δόναν Χριστίαν, ἐδῶ θὰ τὸ δεῖξῃ. »

Αἱ λέξεις αὗται διέφλεξαν τὸν Βροῦτον, ὅστις ὀρμήσας μετὰ τῶν ἄλλων κατὰ τοῦ ἀποσπάσματος, διεκρίθη μεταξὺ ὧλων, καὶ τὸ ἀπόσπασμα ἔφυγε νικηθέν. Πρὸς τὴν ἐσπέραν, ἀντὶ ἀποσπάσματος, τοὺς ἀπῆντησε στρατὸς ὀλόκληρος. Τότε ἡ Δόνα Μυνόζ καλέσασα αὐτὸν τὸν εἶπε·

— Σήμερον, Κύριε, ἐπολεμήσατε γενναίως ὑπὲρ ἐμοῦ. Σὰς εὐχαριστῶ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ μάθῃτε καὶ ὑπὲρ τίνος ἐπολεμήσατε. Εἶμαι ἡ βασίλισσα Μαρία Χριστίνα. Ὑπὸ τὸ ὄνομα κρυπτομένη τοῦ Δὲν Μυνόζ, ὅστις εἶναι ὁ νόμιμος σύζυγός μου, εἰσέρχομαι εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ἵν' ἀποσπᾶσω τὴν θυγατέρα μου ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν δυναστῶν της. Ἀλλ' οἱ ἐπίκουροι, οὗς περιέμενα, δὲν ἔφθασαν, καὶ ἐξ ἐναντίας ἔχθροί μ' αὖς περιστοιχίζουσι. Δὲν ἤξεύρω τίς θέλει εἶσθαι ἡ τύχη ὧλων ἡμῶν μέχρι τῆς αὔριον. Ἐν πάσῃ ὁμῶς περιπτώσει, ἂν διασωθῇτε εἰς τὴν Μαδρίτην, ἰδοὺ τί θέλει πιστώσει τὴν ἀφοσίωσίν σας εἰς τὴν θυγατέρα μου. »

Καὶ γράψασα τινὰς λέξεις μὲ τὸ μολυβδοκόνδυλον, τῷ τὰς ἔδωκεν. Ὁ δὲ Βροῦτος τὰς ἐφίλησε καὶ τὰς ἔκρυψεν εἰς τὸ στήθος του. Μετ' ὀλίγον ἐγένετο ἰσχυρὰ σύγκρουσις, ἐφ' ἧς ἡ βασίλισσα ἤ-

θελε συλληφθῇ ζῶσα, ἂν δὲν τὴν ἔσωζεν ὁ Κουρτέρρος. Τότε ὁ ἀξιωματικὸς ὅστις ἔκραται ἤδη τὸν ἵππον της, καὶ εἶδε τοιοῦτο θῆμα διαφεύγον αὐτὸν, ἔκραξε μανιώδης πρὸς τὸν ἐλευθερωτὴν της φεύγοντα ἤδη· — Κύριε! θ' ἀπαντηθῶμεν πάλιν!

Ἰδοῦσα λοιπὸν ἡ βασίλισσα τὴν ἐπιτυχίαν τῆς εἰσβολῆς ἀδύνατον, ἀπεσύρθη ὅσον τάχιον, καὶ ἡρνήθη πάντοτε πᾶσάν της συνενόησιν μετὰ τῶν ἐν ὀνόματί της ἀποστάντων ἐν Ἰσπανίᾳ. Ὁ δὲ Βροῦτος ἦλθεν εἰς τὴν Μαδρίτην, φέρων ὡς παντοδύναμον εἰσιτήριον τὸ γραμμάτιον τῆς βασιλομήτορος, ὅπερ, καθὼς καὶ τὰ τελευταῖα του κατορθώματα, καὶ ὁ πολιτικὸς τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ὑπὲρ τῆς νέας κόρης τῆς κρατοῦσης εἰς τρυφεράς χεῖρας τὸ πηδάλιον τῆς ἐπικρατείας, καὶ ἴσως ἀκόμη, ἡ ὑπὲρ ὅλα τὰ ἄλλα, τὸ εὐχαρι τῆς μορφῆς του, τῷ περιποίησαν τὴν εὐνοίαν τῆς νέας ἡγεμονίδος. Ἐγένινεν ἄρα ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας εἰς τῶν οἰκειοτέρων ὑπηρετῶν της, καὶ ἰδίως τῇ ἐχρησίμευεν εἰς συνεχεῖς καὶ μυστικὰς ἀποστολάς, πολιτικὸν σκοπὸν ἔχούσας ἀναμφίβολως, πρὸς τὸν ἐν Βαρκελλόνῃ νέον καὶ ὠραῖον ἀποστάτην Σεβράνον. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗς ἔφερε φαίνεται ὅτι πολὺ ἐκίνουν τὴν περιέργειαν τῶν ἀντιπολιτευομένων, διότι πολλάκις ἐμηχανεύθησαν νὰ τῷ τὰς ἀρπάσωσι, καὶ πολλάκις ἐνέδρευσαν κατ' αὐτοῦ. Δραστηριώτατος δὲ πάντων εἰς τοῦτο ἐδείκνυτο ὁ

ΙΣΑΒΕΛΛΑ Β'. Βασίλισσα τῆς Ἰσπανίας.

Ὁλοζάγας, αὐτὸς ἐκεῖνος ὅστις εἰς τὸ δάσος τῆς Μαπμελούνης τῷ εἶπεν ὅτι θὰ ἀπαντηθῶσι πάλιν. Ἀλλὰ τοῦ Βρούτου ἡ ἀγχίνοια καὶ ἡ τόλμη ἐμα-
ταίου ὄλας τὰς προσπάθειάς των.

Ἰδοὺ λοιπὸν τὸ ὄναρ του ἐκπληρούμενον. Ἐφε-
ρε τὰ ἀνθίνα δεσμὰ βασιλείσης, καὶ ἔζη ὑπὸ τὴν
προστάτιν αὐτῆς σκιά. Ἀλλὰ πολὺ δὲν παρήλθε, καὶ
τὸ ὑπουργεῖον ἐν Ἰσπανίᾳ, ἀσταθέστερον ὢν καὶ με-
ταβλητότερον τῶν φάσεων τῆς σελήνης, ἀπὸ μετα-
βολῆς εἰς μεταβολήν, περιήλθεν εἰς τὸν Ὁλοζάγαν.

Τινὰς ἡμέρας μετὰ τὴν ἐνίδρυσίν του, ὁ ὑπουργὸς
ἦν μόνος παρὰ τῇ βασιλείᾳ, καὶ ὁ Κουρτέρρος ἐ-
φφούρει ἔξωθεν. Ἀκούσας δὲ ζωντὴν συνδιάλεξιν,
καὶ μεταξὺ ἄλλων τὸ ὄνομά του, ἐθεώρησε τὸ
πρᾶγμα περίεργον, καὶ πλησιάσας τὸ οὖς εἰς τὴν
θύραν, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν εἰς τὴν τρύπαν τοῦ κλει-
θροῦ, ἰδοὺ τί ἤκουσε καὶ τί εἶδε.

— Πρέπει, Μεγαλειοτάτη, νὰ ὑπογράψῃτε, ἔλεγεν
ὁ ὑπουργός, παρουσιάζων αὐτῇ σχέδιον διατάγματος.
— Εἶναι ἡ εἰσαγωγή του εἰς δίκην. Αὐτὸς ὁ Κουρ-
τέρρος εἶναι προδότης εἰς τὸ ἔθνος καὶ εἰς τὸν θρόνον.

— Ἀπατᾷθε, Κύριε, ἀπῆντα ἡ Βασίλισσα. Εἶναι
πιστὸς ὑπηρετὴς μου.

— Παντάπασι. Τὸν εἶδα μὲ τὰ ὄπλα εἰς χεῖρας,
πολεμοῦντα τὰ στρατεύματα τῆς Ὑ. Μ. Εἶναι κα-
τάσκοπος Καρλιστῆς. Πρέπει νὰ ὑπογράψῃτε.

— Δὲν θὰ ὑπογράψω, Κύριε ὑπουργέ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, Μεγαλειοτάτη, θὰ ὑπογράψετε, καὶ
ἀμέσως, ἔλεγεν ὁ Ὁλοζάγας μὲ μειδίαμα προπετιές.

Ἡ Βασίλισσα ἐκτύπησε τὸ ἔδαφος μὲ τὸν πόδα της.

— Ἡμπορεῖτε, Κύριε, εἶπε, ν' ἀναχωρήσητε. Δὲν
ἔχω πλέον ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας σας.

— Θ' ἀναχωρήσω, Μεγαλειοτάτη, ἀλλὰ μὲ τοῦτο
ὑπογεγραμμένον. Καὶ λαβὼν τὴν χειρὰ της εἰς τὴν
σιδηρᾶν τοῦ χεῖρα, ἔθεσε τὸν ἀλάμον εἰς αὐτήν, καὶ
τὴν ἐβίασε νὰ χαράξῃ τὸ ὄνομά της εἰς τὸν χάρτην.

Ἡ Βασίλισσα, ὡς ἀληθὲς παιδίον, ἤρχισεν ἀπὸ τὸν
θυμὸν της νὰ κλαίῃ. Ἐζήτει λέξεις καὶ δὲν εὗρι-
σκεν, ἤθελε μὲ τὰς χεῖράς της νὰ σχίσῃ τὸν ὑ-
πουργόν. Τέλος ὤρμησε πρὸς τὸν κώδωνα, καὶ τὸν
ἐσήμανε βιαίως, ὥστε ἡ ταινία ἐθραύσθη εἰς χεῖράς της.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ ὁ Κουρτέρρος προσφάσῃ νὰ εἰσέλ-
θῃ, ὁ Ὁλοζάγας ἤνοιξε τὴν θύραν ὁ ἴδιος, καὶ κλί-
νων βαρύντα ἐνώπιον τῆς βασιλείσης·

— Μεγαλειοτάτη, εἶπεν, αἱ διαταγαί σας θέλουν
ἀνυπερθέτως ἐκτελεσθῇ. Καὶ ἐξῆλθεν.

Ὁ Κουρτέρρος εἰσελθὼν εὗρε τὴν βασίλισσαν πνι-
γομένην εἰς δάκρυα.

— Μ' ἐβίασαν τὴν χειρὰ μου, ἐκραξεν αὐτὴ. Φωνάζατε τὸ
μέγα συμβούλιον, συγκαλέσατε τοὺς Κόρτεϊς. Θὰ σὲ φοι-
εῦ-
σουν. Ἀλλὰ θὰ διαμαρτυρηθῶ ἐνώπιον τοῦ ἔθνους, ἐνώ-
πιον τῆς Εὐρώπης, θὰ μάθῃ ὁ κόσμος ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ἐ-
τόλμησαν νὰ ὑψώσωσι χεῖρα κατὰ τῆς βασιλείσης των.

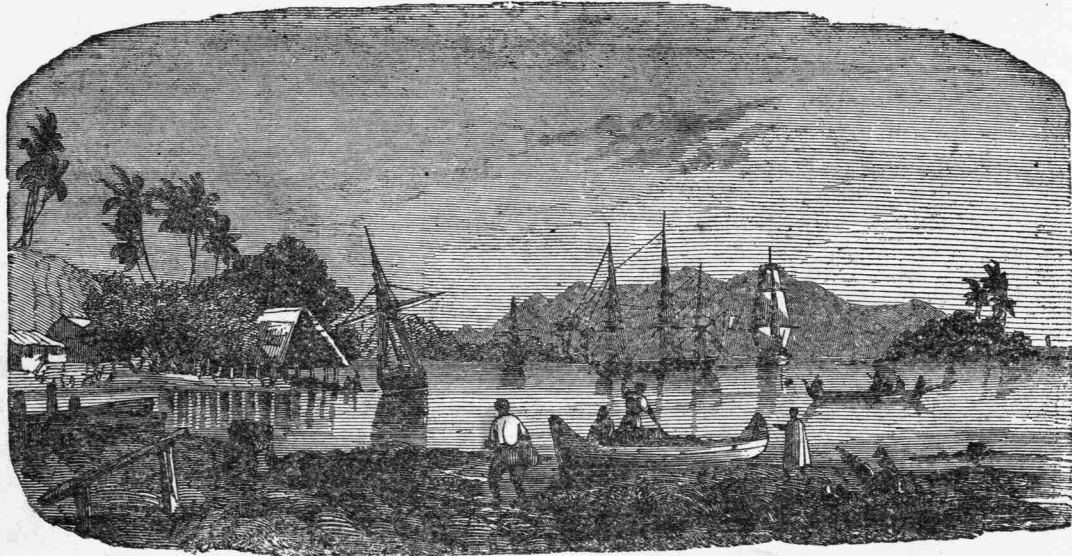
Τὰ μέτρα ταῦτα ἱκανοποιοῦν ἴσως ἡ παρηγόρουν καὶ
τὴν βασίλισσαν, τὸν Κουρτέρρον ὅμως παντάπασι. Διὰ
τοῦτο, καὶ ἐπειδὴ ἤξευρε πόσον ὀλίγον ἀπέχε-
τε ἐν Ἰσπανίᾳ ἡ δίκη τῆς καταδίκης, ἐν ᾧ ἡ Δό-
να Ἰσαβέλλα διεμαρτύρετο ἐνώπιον θεοῦ καὶ ἀνθρώ-
πων καὶ ἀπέπεμπε τὸ ὑπουργεῖόν της, ὁ Βρούτος φρο-
νίμως ἀνεχώρει τῆς Ἰσπανίας πρὸς ζήτησιν ἄλλης
βασιλείσης, ἧς ἡ χεὶρ νὰ μὴ βιάζεται τόσον εὐκόλως.

Ἐννοεῖται ὅτι ἔτρεξεν ἀπνευστὶ μέχρι τῆς Πορ-
τογαλλίας. Εἰσερχόμενος δ' εἰς τὴν Λισαβώνα, εἶδεν
εἰς τὰς ὁδοὺς συρρόην πλήθους, καὶ ἡ Δόνα Μαρία
διήρχετο ἐπὶ τεθρίππου. Ἐνθουσιώδης ὡς τὸν γνω-
ρίζομεν, ἐξαπτόμενος δ' ἔτι μᾶλλον καὶ ἀπὸ τὴν
θεᾶν τῆς νέας βασιλείσης, καὶ ἀπὸ τὴν ἰδέαν ὅτι με-
τὰ τὴν ἐξωλεσάτην τῶν τυραννιῶν, αὐτὴ ἀνεκάλεσε
τὴν ἑλευθερίαν εἰς τὴν ὥραίαν Χερσόνησον, ἤρχι-
σε νὰ φωνάζῃ στεντοριῶς καὶ κινῶν τὸν πῖλόν του·
« Ζήτω ἡ συνταγματικὴ βασίλισσα! Ζήτω τῆς Πορ-
τογαλλίας τὸ σύνταγμα! »

Μόλις ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας, καὶ ἐν τῷ
ᾧμα λόγος Ἀλγουαζίλων τὸν ἀνῆρπασε, καὶ αἶρον-
τες καὶ φέροντες τὸν κατέκλεισαν εἰς σκοτεινὴν φυ-
λακὴν. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ βασίλισσα εἶχε κα-
ταργήσει τὸ σύνταγμα.

Ἐκεῖ πιθανῶς ἤθελε ζήσει καὶ ἤθελεν ἀποθάνει. Ἀλ-
λὰ κατ' εὐτυχίαν εἶχε τὸ βαλάντιον πλήρες. Μόλις
δ' ἀγοράσας τὸν φύλακα καὶ διαφυγὼν, « Γεγηρα-
κυῖα Εὐρώπη, εἶπε, ἀγῆτω τὴν διεφθαρμένην σου ἀτ-
μοσφαῖραν καὶ τὰς εὐρωπαικὰς σου κοινωνίας. Ὑπάγω
ἐποὺ θάλλει ἀκόμη ὁ πρωτόπλαστος κόσμος. Εἰς
τὸ ἄλλο ἡμισφαίριον ἱδρύται θρόνος βασιλείσης, ἀγνῆς
κώρης τῆς φύσεως, ἧς αἱ φατρίαι δὲν βιάζουσι τὴν θέ-
λησιν, ἧς ἡ κολακεία δὲν διέστρεψε τὴν καρδίαν.
Ἐκεῖ ὑπάγω νὰ ζήσω. »

Καὶ ἐπιβάς πλοίου ἐτοιμαζομένου πρὸς ὑπερωκε-

Παπέτι, πρωτεύουσα τοῦ Ταεῖτι.

ἀκον πλοῦν, ἀπέπλευσε μὲ τὸν πρῶτον ἀνεμον πρὸς τὸ Ταεῖτι. Μετὰ τρίμηνον δὲ πλοῦν καὶ ναυτίασιν, ἔφθασε τέλος εἰς τὸ ἀρχιπέλαγος τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ἐκεῖ μεταξὺ σμήνους νησιδίων χαριεστῶν, εἶδε διαπρέπον τὸ ὠραῖον, τὸ εὐκραές Ταεῖτι, ὡς κἀνιστρον ἀνθέων ἐπιπλέον ἐπὶ τῶν κυμάτων. Ἡ ὄψις τοῦ κατεγορητέου ἀπὸ τούτων σκιερὸς ἐκείνους λόφους, ἀπὸ τὰς δροσεράς πεδιάδας, ἀπὸ τούτων πανταχοῦ ἐρπομένους καὶ κελαρύζοντας ῥύακας, ἀπὸ τὰ πυκνὰ δάση, ὅπου ἐθαύμαζε τὸν ἄρτον κρεμᾶμενον ἑτοιμὸν εἰς τὸ δένδρον, τοὺς κόκκους παρέχοντας οἶνον καὶ γάλα εἰς τὸν εὐδαίμονα κάτοικον, ἀπόνως ἀπολαμβάνοντα ἐν μέσῳ τοῦ ἐπιγείου τούτου παραδείσου ὅλην τὴν μακαριότητα ὅση εἶναι ἐφικτὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον.

— Εὖρον, εὖρον! ἔκραξεν ὁ Κουρτέρρος ἀποβαίνων τοῦ πλοίου, καὶ βλέπων μετὰ τινος γαργαλισμοῦ ἐθνικῆς φιλοτιμίας τὴν Γαλλικὴν σημαίαν κυματοῦσαν οὐ μόνον ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς ναυαρχίδος ἐντὸς τοῦ λιμένος τοῦ Παπέιτι, πρωτεύουσας τῆς νήσου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς οἰκίας ἀκόμῃ τῆς βασιλείας. Ἡ πρώτη του φροντίς ἦν νὰ σπεύσῃ εἰς προσκύνησιν τῆς Σεμιράμιδος ταύτης τῶν ἀντιπόδων.

Ἡ Βασίλισσα Πομαρὲ Βαϊνὴ, πρὶν βασιλεύσῃ κα-

ΠΟΜΑΡΕ, Βασίλισσα τοῦ Ταεῖτι.

λουμένη Αἱμάτα, ἐκάθητο εἰς αἵθουσαν πανταχόθεν ἀναπεπταμένην. Τὸ ἔνδυμά της ἦν ἀφελές, ὡς ὁ Βροῦτος τὸ ἤθελεν, ἐλαφρὸν, καίπως ὑπὲρ τὸ δέον ἐκτετραχλισμένον, καὶ ἐτι μᾶλλον ὅταν ἦλθεν ὁ ἥρως μας, διότι τότε εὐρέθη θηλάζουσα τὸ βρέφος της, καὶ δὲν διεκόπη ἐξ αἰτίας τῆς ἐπισκέψεως. Μαθοῦσα δὲ εἰς τὴν ἔθνος ἀνῆκεν ὁ Κουρτέρρος, τῷ εἶπεν ὅτι δύναται νὰ διατάτῃ εἰς τὴν νῆσόν της ὡς εἰς τὸν ἴδιον οἶκόν του, ὅτι οἱ συμπατριῶταί του εἶναι προστάται καὶ κύριοί της.

Ἐν ᾧ δ' ἠτοιμάζετο ὁ Βροῦτος ν' ἀποκριθῇ εἰς τὴν ὑπερβολικὴν ταύτην, ἀλλ' ὀλίγων ψυχρῶς ῥηθεῖσαν φιλοφροσύνην, εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον δρομαῖος ἀνὴρ ὑψηλὸς καὶ ξηρὸς, εὐρωπαϊκὸν φέρων ἔνδυμα, καὶ βιβλίον κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας.

— Τοῦτο, εἶπεν ἀγγλιστὶ ὁμιλῶν, μὲ φωνὴν ὠργισμένην, ὑπερβαίνει πᾶν ὄριον. Σήμερον τοῦ κυρίου ἡμέ-

ρα, καὶ ἐκεῖ ὑπὸ τοὺς κοκκοφοίνικας ἀναιδεῖς τινες τραγωδοῦν καὶ χορεύουσιν. Ἄν θέλουν νὰ τραγωδήσουν τί δὲν ψάλλουν ψαλμοὺς; Ἄν δὲν ἔχουν ψαλτήρια, ἰδοὺ δόσα τέ τοις. Καί, — φρίττω νὰ τὸ εἰπῶ, — ὁ σύζυγός σας ἐστάθη καὶ τοὺς ἤκουε. Παπικὴν θὰ κάμωμεν ἴσως τὴν νῆσον;

— Ἦσυχάσατε, αἰδεσιμώτατε κύριε Πριτσχάρδε, εἶπεν ἡ Βασίλισσα εἰς τὸν ἱεραπόστολον καὶ πρόξενον τῆς Ἀγγλίας. Τοὺς αὐθάδεις ἐκείνους θὰ τοὺς μαστιγώσω μέχρι αἵματος, διὰ νὰ μάθουν νὰ ψάλλουν ψαλμοὺς, καὶ εἰς τὸν ἄνδρα μου θὰ δώσω τὸ ψαλτήριον.

Ὁ Κουρτέρρος ἀνετριχίσεν ὅλος. Αὐτὸς δὲν εἶχε μάθει οὔτε ἓνα ψαλμὸν νὰ ψάλλῃ. Ἀλλὰ τί τῷ ἐμελέλιν; ἡ βασίλισσα τῷ εἶπε νὰ διατάτῃ εἰς τὴν νῆσόν της.

Τὴν ἐπαύριον ἡ Γαλλικὴ ναυαρχὶς ἀνεχώρησεν. Ὁ δὲ Κουρτέρρος ἐνόμισε χρέος του νὰ ἐπισκευθῇ ἐκ νέου τὴν φιλόφρονα βασίλισσάν του. Εἰς τὰς ὁδοὺς παρετήρησε τινὰ βρασμόν. Οἱ ἐγγώριοι τὸν ὑπέβλεπον ἤκουσε μάλιστα καὶ τινὰς λέγοντας. — Καὶ αὐτὸς Οὐῖους εἶναι. Τί τὸν φυλάττομεν; Ἄς τὸν δώσωμεν νὰ τὸν φάγῃ ὁ μέγας Ὀρος.

Καὶ τότε μὲν δὲν ἐννοεῖ τί ἔλεγον. Μετὰ ταῦτα δὲ μόνον ἔμαθεν ὅτι Οὐῖοι δομαζοῦσιν ἐκεῖ τοὺς Γάλλους, ὡς οὕτω δῆθεν λαλοῦντας, Ὀρος δὲ ὅτι ἦν ὁ ἀρχαῖος θεὸς τῆς νήσου, δεχόμενος ἀνθρωποθυσίας, καὶ ἀκόμῃ μὴ ἐντελῶς νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῇ πίστει τῶν ἐγγωρίων.

Ἐλθὼν δὲ πρὸς τὴν βασίλισσαν, εὗρε καὶ ἐκεῖ τὰ πάντα ὅπως οὐκ ἐμεταβέβλημένα. Ἡ Πομαρὲ ἐκράτει εἰς χεῖράς της καὶ ἔσχιζε μὲ τοὺς δονυχας τὴν σημαίαν τῆς προστασίας, ἣν αὐτὴ εἶχεν ἐπικαλεσθῇ, καὶ ἦτις τὴν προτεραιάν ἐκυμάτει ἐπὶ τοῦ οἴκου της, ὁ δὲ Πριτσχάρδος ἀνήλιτε καὶ ἠγωνίζετο ν' ἀναβιάσῃ μόνος του εἰς τοῦ οἴκου τὴν κορυφὴν ἄλλην νέαν σημαίαν, ἣν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἐξ Ἀγγλίας, καὶ ὁ σύζυγός τῆς βασιλείας περιεβλέπετο φορέσας ἐρυθρὰν στολὴν ἀγγλοῦ στρατιώτου μ' ἐπωμίδας κεχυσώμενας, καὶ ἐπεριπάτει στρατιωτικῶς μετῶν, ἐνὶ δύνῃ!

Ἡ βασίλισσα, ὡς εἶδε τὸν Βροῦτον, ἤλθε πρὸς αὐτὸν μεθ' ὀρμῆς.

— Κύριε Γάλλε, τῷ εἶπε, ν' ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὴν νῆσόν μου ἐντὸς δύο ὥρων.

— Ἐκτὸς ἂν προτιμᾶτε, ἐπρόσθεσεν ὁ Πριτσχάρδος, ὡς ὁ Δανιὴλ ἐν τῷ λάκκῳ, νὰ ζήσητε ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Παπέιτι.

Ὁ Κουρτέρρος προφητικὰς ἀξιώσεις μὴ ἔχων, καὶ ἐνθυμούμενος τῆς Λισαβώνας τὴν φυλακὴν, δὲν περιέμενε δευτέραν διαταγὴν. Ἐτρεξεν ἄρα πρὸς τὸν λιμένα, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν πρώτην Πιρόγαν. Ἀλλὰ πρὸς ποῦ νὰ στραφῇ; Ἀφ' οὗ πάσης κυβερνήσεως ἔλαβε πείραν, ποῦ νὰ καταφύγῃ; ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει; Τότε τῷ ἐπῆλθεν ἰδέα, ὅτι μία δοκιμὴ τῷ μένει ἀκόμῃ, νὰ ἰδῇ ἂν ἡ κυβερνήτης τῆς πατρίδος του δὲν εἶναι φορητὴ ἴσως, ἂν δὲν δύναται νὰ ζήσῃ καὶ ὑπ' αὐτὴν. Ἐπρόφθασε λοιπὸν τὴν ναυαρχίδα, ἀναχωρήσασαν μὲ αἰτίας τῆς νηνεμίας, καὶ μετὰ εὐτυχῇ τινῶν μηνῶν πλοῦν ἀπέβη εἰς τὴν Γαλλίαν. Τὴν σήμερον μαυθάνομεν ὅτι ὁ Βροῦτος Κουρτέρρος εἶναι εἰρηνικὸς καὶ βιομήχανος πολίτης τῶν Παρισίων, ἐκλογεὺς καὶ ὑπαξιώματι τῆς ἐθνοφυλακῆς, πατὴρ οἰκογενείας, καὶ διδάσκων εἰς τὰ παιδία του ὅτι ὅσα ζητεῖ τις εἰς τοῦ κόσμου τὰ πέρατα, δύναται πολλάκις, ἂν καλῶς ζητήσῃ, νὰ τὰ εὕρῃ καὶ ἐντὸς τοῦ οἴκου του.